

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Padomes sēdes protokols Nr. 5 (80)

Rīgā

2025.gada 9.jūnijā.

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētājas vietnieks	J.Priede
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	U.Kāsiķs
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts

Sekretariāts –

Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes fiskālo risku eksperte	I.Verpakovska
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperte	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes jurists	I.Jansone

Pieaicinātās personas uz 1. darba kārtības punktu:

Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta direktors, Makroekonomikas nodaļas vadītājs	D.Stikuts
Finanšu ministrijas Tautsaimniecības analīzes departamenta, Makroekonomikas nodaļas vadītāja vietniece	I. Vēja

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes jurists
2025.gada 9. jūnija sanāksme sākas plkst. 13:00

I.Jansone

Sanāksmes atklāšana – I.Šteinbuka

Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētāja I.Šteinbuka atklāj sanāksmi un izsludina sēdes darba kārtību.

Padome strādā daļēji attālināti un Padomes sēdē izskatāmos jautājumus apspriež tiešsaistes videokonferenču platformā *MS Teams*.

1. Makroekonomikas radītāju prognožu prezentācija

Ziņo: D.Stikuts

Dainis Stikuts informē par aktuālo makroekonomisko situāciju un prognozēm 2025.–2029. gadam un izmaiņām kopš 2025. gada februārī veidotajām prognozēm Fiskālā Struktūrālā plāna progresa ziņojumam 2025-2028. D.Stikuts ziņo, ka, neskatoties uz ārējās vides izaicinājumiem, Latvijas eksports uzrāda atkopšanās pazīmes. Lai gan galveno eksporta partnervalstu – piemēram, Vācijas, Zviedrijas un Somijas – 1. ceturkšņa izaugsme ir vāja, Latvijas preču un īpaši pakalpojumu eksports sāk atgūties. Pakalpojumu eksporta tirgus daļa kopš 2024. gada pieaug, kas liecina par konkurētspējas uzlabošanos.

Runājot par iekšzemes pieprasījumu, D. Stikuts uzsver, ka 2024. gadā ekonomikas izaugsme bija ļoti vāja, taču 2025. gada pirmajā ceturksnī vērojama pozitīva dinamika vairākos sektoros, kas tomēr neatspoguļojās ceturkšņa IKP izaugsmē – tā bija vāja.

Viņš akcentē, ka investīciju aktivitāte uzlabojas, pateicoties būtiskai ES fondu ieplūdei. 2025. gada pirmajos četros mēnešos investīcijas no ES fondiem pieauga par vairāk nekā 50% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Īpaši strauji aug produkcijas apjoms inženierbūvniecībā, un uzņēmumi aktīvi investē iekārtās un tehnoloģijās, lai modernizētu ražošanu un risinātu darbaspēka trūkumu.

Inflācijas jomā D.Stikuts norāda, ka 2025. gada sākumā cenu kāpumu galvenokārt veicināja pārtikas cenu pieaugums. Latvijā novērojama būtiska atšķirība starp pārtikas ražotāju un mazumtirdzniecības cenu pieaugumu, kas norāda uz tirgotāju peļņas maržu palielināšanos. Gada otrajā pusē inflācija varētu sasniegt aptuveni 4%. D.Stikuts arī pievērš uzmanību energoresursu cenu svārstībām – lai gan dabasgāzes cenas ir samazinājušās, sagaidāms, ka siltumenerģijas tarifi pieaugs gada otrajā pusē. Inflācijas gaidas pieaug gan Latvijā, gan eiro zonā, kas var ietekmēt patēriņu un monetāro politiku.

Darba tirgū nodarbinātības līmenis samazinās straujāk, nekā iepriekš prognozēts. Tomēr arī reģistrētais bezdarbs ir vēsturiski zemā līmenī. Vienlaikus algu pieaugums saglabājas spēcīgs, tas atkopies arī privātajā sektorā. Reālās algas turpina augt, kas veicina uzkrājumu pieaugumu un rada priekšnoteikumus patēriņa kāpumam.

Noslēgumā viņš iepazīstina ar Finanšu ministrijas makroekonomiskajām prognozēm līdz 2029. gadam:

- IKP pieaugums sagaidāms no 1,1% 2025. gadā un tas varētu pieaugt līdz 2,2% 2029. gadā;
- Inflācija 2025.gadā varētu sasniegt 3,5% bet vidējā termiņā normalizēties līdz 2,2%.

Riski, kas var samazināt ekonomikas veiktspēju ir ģeopolitiskā spriedze, tirdzniecības tarifu kari, ES fondu novēlota apguve un arī inflācijas gaidu spiediens, kas var mazināt mājstaimniecību patēriņu.

I.Šteinbuka lūdz komentāru par Ekonomikas ministra ekonomiskās politikas debatēs Saeimā 8.maijā prezentēto Latvijas ekonomikas attīstības scenāriju, un to, kādēļ Finanšu ministrijas prognoze ir daudz konservatīvāka.

D.Stikuts norāda, ka Finanšu ministrijas un Ekonomikas ministrijas prognožu metodoloģija ir atšķirīga. Turklāt EM prognoze ir veidota agrāk, un tajā iespējams nav iekļauti jaunākie dati.

N. Malačs jautā, vai datus par mājstaimniecību uzkrājumiem ir iekļauti arī "Revolūt" dati.

I. Vēja komentē, ka nē – pamatā tiek izmantoti dati no Latvijas komercbankām.

V. Zaremba jautā par izlaides starpības un potenciālā IKP novērtējumu.

D. Stikuts komentē, ka IKP potenciālu negatīvi ietekmēs darba tirgus faktori, savukārt lielākais pienesums potenciālajā izaugsmē balstīsies uz kopējo faktoru (darbaspēka un kapitāla) produktivitāti.

Nolēma:

- 1.1. Pieņemt zināšanai FM sniegto informāciju par makroekonomikas rādītāju prognozēm.

I.Šteinbuka – par;

J.Priede – par;

A.Jakobsons – par;

I.Golsts – par;

U.Kāsiks – par.

2. Iekšējā diskusija par makroekonomikas rādītāju prognozēm

V. Zaremba klātesošos iepazīstina ar galvenajām atziņām, kuras būtu iekļaujamas Padomes viedoklī. Viņa norāda, ka salīdzinājumā ar iepriekšējām prognozēm izmaiņas IKP ir minimālas, bet inflācijas prognozes būtiski pārskatītas uz augšu. Iepazīstina ar potenciālā IKP un izlaides starpības novērtēšanas rezultātiem, kas iegūti, izmantojot līdzīgu metodoloģisko pieeju kā Finanšu ministrijai. Līdz ar to arī novērtējuma rezultāti ir savstarpēji salīdzināmi, un izlaides starpības tendence saskan ar ministrijas aprēķiniem.

V.Zaremba uzsver vairākus būtiskus riskus, kas varētu kavēt tautsaimniecības izaugsmi, tostarp ģeopolitiskos riskus, ierobežojumus darba tirgū, nepietiekamu produktivitātes pieaugumu un citus faktorus. Atgādina, ka Padomes viedokļa projekts vēl jāpapildina ar Latvijas Bankas jaunākajām prognozēm, kuras būs pieejamas, sākot no 10. jūnija.

Klātesošie diskutē par FM atsūtītajām un komentētajām makroekonomikas rādītāju prognozēm. Galvenā atziņa:

- Padomei nav būtisku iebildumu par Finanšu ministrijas iesniegtajām makroekonomikas rādītāju prognozēm.

Nolēma:

2.1. Apstiprināt FM iesniegtās makroekonomikas rādītāju prognozes 2025. gadam un prognozes VTBI 2025.-2029. gadam.

2.2. Uzdot Padomes makroekonomikas ekspertei V.Zarembai noformulēt apkopojošu viedokli par sēdē diskutēto, izskaidrot atšķirības starp EM 8.maija prezentēto scenāriju ar FM prognozi, un papildinot risku analīzi ar atziņām no LV PEAK ziņojuma.

2.3. Uzdot Padomes sekretariātam sagatavot un nosūtīt FM Padomes viedokli, ievērojot noslēgto Vienošanos par sadarbību.

I.Šteinbuka – par;

J.Priede – par;

A.Jakobsons – par;

I.Golsts – par;

U.Kāsiks – par.

2025.gada 9.jūnija sanāksmi slēdz plkst. 15:00.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

Sēdes sekretāre

I.Jansone